



Sammanfattning

Riksbanken föreslår i denna framställning att riksdagen medger att Riksbanken ingår ett avtal om kredit till Internationella valutafonden (IMF) med ett belopp om 6,7 miljarder särskilda dragningsrätter (SDR). Detta motsvarar cirka 70 miljarder kronor.

Bakgrunden till förslaget är den överenskommelse som träffades vid IMF:s vårmöte i april om att förstärka IMF:s utlåningskapacitet. Förstärkningen motiveras av att det potentiella lånebehovet i många länder ökat i samband med den pågående skuldkrisen i euroområdet.

Av 7 kap. 4 § fjärde stycket lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) framgår att Riksbanken i valutapolitiskt syfte får delta i finansiering inom ramen för Internationella valutafondens verksamhet. Om finansieringen gäller ett långsiktigt ekonomiskt åtagande krävs dock riksdagens medgivande enligt vad som sägs i paragrafens andra stycke.

Enligt Riksbankens bedömning är det aktuella kreditarrangemanget ett angeläget stöd för stabiliteten i det internationella betalningssystemet. Det är därför befogat att Riksbanken medverkar i den temporära förstärkningen av IMF:s utlåningskapacitet.

Det innebär att Riksbanken behöver ingå ett avtal om ett bilateralt lån till IMF om 6,7 miljarder SDR. För detta behövs riksdagens medgivande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning	2
Förslag till riksdagsbeslut.....	3
Riksbankens deltagande i IMF:s finansieringslösning	4
1 Bakgrund och redogörelse för ärendet.....	4
1.1 Låneavtalet	4
2 Överväganden och förslag.....	5

Förslag till riksdagsbeslut

Riksbanken föreslår att riksdagen medger att Riksbanken ingår ett avtal om kredit till Internationella valutafonden (IMF) med ett belopp om 6,7 miljarder särskilda dragningsrätter (cirka 70 miljarder kronor).

Stockholm den 5 september 2012

På direktionens vägnar

STEFAN INGVES

/Eva Cory

Stefan Ingves (ordförande), Kerstin af Jochnick, Karolina Ekholm, Per Jansson, Lars E.O. Svensson och Barbro Wickman-Parak har deltagit i beslutet.

Föredragande har varit Åsa Ekelund.

Medgivande för Riksbanken att ge kredit till Internationella valutafonden

Riksbankens förslag

Riksbanken föreslår att riksdagen medger att Riksbanken ingår ett avtal om kredit till Internationella valutafonden (IMF) om 6,7 miljarder särskilda dragningsrätter (cirka 70 miljarder kronor).

1 Bakgrund och redogörelse för ärendet

Osäkerheterna i den globala ekonomin, framförallt i euroområdet, har medfört en potentiellt ökad efterfrågan på lån från Internationella valutafonden (IMF). Valutafondens chef Christine Lagarde har därför efterfrågat en bred överenskommelse om en förstärkning av IMF:s utlåningskapacitet.

Euroländerna enades i december 2011 om att tillsammans låna ut motsvarande 150 miljarder euro till IMF i form av temporära bilaterala lån. Deras förhoppning var att även andra skulle ge liknande utfästelser. Riksbankens direktion beslutade i december 2011 att verka för ett riksdagsbeslut som ger Riksbanken rätt att låna ut upp till 100 miljarder kronor till IMF.

Vid IMF:s vårmöte i april och under G20:s toppmöte i juni har sedan ett flertal länder gjort utfästelser om temporära lån till IMF. Riksbanken bekräftade inför vårmötet intentionen att verka för ett lån till IMF om motsvarande 10 miljarder dollar. Inklusivt Sverige har 37 länder utlovat bidrag vilka i dagsläget sammanlagt summerar till 456 miljarder dollar.

I juni 2012 beslutade IMF:s styrelse om ett standardavtal vars huvudsakliga villkor inte ska frångås i de bilaterala låneförhandlingarna, detta för att försäkra likabehandling.

1.1 Låneavtalet

I det följande anges några huvuddrag i det standardavtal som IMF:s styrelse beslutade i juni 2012. Villkorens slutliga utformning fastställs i det bilaterala avtalet mellan Riksbanken och IMF.

Beloppet i låneavtalet denomineras i särskilda dragningsrätter (SDR), vilket är den räkneenhet som IMF oftast använder. Riksbankens förslag innebär att det maximala lånebeloppet under avtalet ska vara 6,7 miljarder särskilda dragningsrätter (cirka 70 miljarder kronor). Detta motsvarar de 10 miljarder dollar som Riksbanken ställt i utsikt med förbehåll för riksdagens godkännande.

Riksbanken har rätt att välja vilken av vissa angivna valutor (amerikanska dollar, euro, brittiska pund och yen) som lånas ut under avtalet och IMF har sedan rätt att återbetala lånet i antingen någon av dessa valutor, svenska kronor, eller i SDR.

IMF har endast rätt att nyttja avtalet om IMF:s kvarvarande resurser för utlåning under andra tillgängliga finansieringskällor, insatskapitalet och de nya lånearrangemangen (NAB), understiger ett nedre gränsvärde om 100 miljarder särskilda dragningsrätter. Detta villkor syftar till att säkerställa att 2012 års bilaterala låneavtal endast ska användas som en förstärkning av de ordinarie lånearrangemangen.

Riksbankens åtagande att låna ut gäller i två år från det datum avtalet undertecknats av båda parter, IMF och Riksbanken. Under förutsättning att IMF:s styrelse ger sitt godkännande har IMF sedan möjlighet att förlänga avtalet ett år efter konsultation med Riksbanken och därefter ytterligare ett år med Riksbankens godkännande. Utnyttjandeperiod är sålunda fyra år (samma som i det bilaterala låneavtalet mellan Riksbanken och IMF från 2010) men avtalet är sedan öppet för att finansiera de utbetalningar som godkänts under utnyttjandeperioden även efter att denna löpt ut.

Om IMF utnyttjar avtalet kan den enligt huvudregeln låna medlen i längst tio år från lånetillfället. Denna tidsperiod är bestämd utifrån den längsta återbetalningstid IMF beviljar i sin vidareutlåning vilken också är tio år. Utöver detta finns en skrivning om att IMF kan, med långivarlandets godkännande, förlänga återbetalningstiden upp till fem år. Denna paragraf syftar till att skydda IMF från likviditetsrisk utifall att något land IMF lånat till inte betalar tillbaka i tid.

Riksbanken kan begära förtida återbetalning av utlånade medel om sådan förtida återbetalning är motiverad p.g.a. Sveriges betalningsbalans och tillgängliga reserver. Ett sådant beslut fattas av IMF:s styrelse efter att ha beaktat Sveriges skäl för begäran. IMF har även rätt att låna under Riksbankens avtal i syfte att betala tillbaka ett lån till en annan långivare som begärt förtida återbetalning. Om en sådan situation uppstår får IMF låna de medel som behövs så länge det finns utestående fordringar till något långivarland under 2012 års avtal och givet att det finns outnyttjat låneutrymme under Riksbankens avtal (dvs. aldrig mer än 6,7 miljarder SDR).

Riksbanken får ränta från IMF på utlånade medel. Denna ränta, som brukar kallas SDR-räntan, motsvarar en sammanvägd marknadsränta och varierar över tid.

2 Överväganden och förslag

Av 7 kap. 4 § fjärde stycket lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) framgår att Riksbanken i valutapolitiskt syfte får delta i finansiering inom ramen för Internationella valutafondens verksamhet. Om finansieringen gäller ett långsiktigt ekonomiskt åtagande krävs dock riksdagens med-

givande enligt vad som sägs i paragrafens andra stycke (se prop. 1999/2000:50 s.27).

Enligt Riksbankens bedömning är det aktuella kreditarrangemanget ett angeläget stöd för stabiliteten i det internationella betalningssystemet. Det är därför befogat att Riksbanken medverkar i den temporära förstärkningen av IMF:s utlåningskapacitet.

Eftersom Riksbankens tilltänkta kreditavtal med IMF kan komma att innebära ett flerårigt åtagande krävs enligt vad som redovisats ovan ett medgivande från riksdagen för att Riksbanken ska kunna ingå det aktuella avtalet. Riksbanken föreslår därför i denna framställning att riksdagen med stöd av 7 kap. 4 § andra stycket riksbankslagen medger att Riksbanken ingår ett avtal om kredit till Internationella valutafonden med ett belopp om 6,7 miljarder särskilda dragningsrätter (cirka 70 miljarder kronor).

Kreditåtagandet får ingen omedelbar effekt på Riksbankens balansräkning. Det sker endast i den mån lånemöjligheten utnyttjas av IMF. Riksbankens fordran på IMF ökar då och valutareserven minskar i motsvarande mån. Riksbanken håller en valutareserv för att fullfölja sitt uppdrag att vid behov förse bankerna med likviditet i utländsk valuta och möta internationella åtaganden. Om medel skulle behöva tillföras valutareserven för att möta olika åtaganden kan detta ske på olika sätt. Det kan också nämnas att frågan om valutareservens storlek och sammansättning behandlas i en av regeringen tillsatt utredning som beräknas lämna sitt betänkande nästa år.